

A nyelv

A nyelv

– Mucho gusto – mondta a bajszos férfi. A szemüvegét törölgette. Úgy nézett ki, mint aki a hetvenes évekből, vagy egyenesen Ben Affleck *Argo* című filmjéből lépett elő. Juannak mondta magát, de nem voltam benne biztos, hogy ez az igazi neve. Semmi oka nem volt rá, hogy előttem titkolózzon, de – mint elmagyarázta – a sofőr jelenlétében nem akart a buszjegyen szereplőtől eltérő nevet mondani. Háromórányi utazás után értünk a pihenőhöz, ahol húsz percig vesztegelt a járat, ezalatt használtuk ki az időt, és kicsit félrehúzódtunk, hogy négy szemközt mondjon el nekem egyet s mást, amit a kocsiban a többiek füle hallatára óvatosabban fogalmazott volna meg. Ugyan csak most ráztunk kezet, de sok minden szóba került már eddig is köztünk. Elmeséltem, mit keresek az országban, mióta vagyok itt, és igyekeztem frappánsan, közvetlenül megválaszolni az utastársak kíváncsi kérdéseit.

Jó három órával korábban a bogotái buszállomásról indultunk el, melynek nagy várótermeit különböző busztársaságok irodái szegélyezték. Miután a bejáratnál átvilágították a háztizsákomat, arrafelé mentem, ahol a délnyugatra fekvő célállomásokra árultak buszjegyeket. Három-négy különböző cég közül végül a Bolivarianot választottam. Ez számít a legbiztonságosabb járatnak – erősítette meg döntésemet később Juan is. Jegyet váltottam, aztán leültem a váróban. Szemközt rágcsálnivalókat, karamellkrémet, ajándékokat és üdítőt árultak a butikokban. Kicsit odébb internetkávézó működött, ahonnan kabinokból percalapon fizethető telefonhívásokat lehetett bonyolítani.

Kis gondolkodás után felálltam, odasétáltam, és beléptem a helyiségbe. – Celular – mondtam a pénztárosnak, egy fiatal fiúnak.

– Numero tres – felelte.

A hármask számúfülkében magamra csuktam az ajtót, felvettem a kagylót, és bepötyögtem barátom számát. Rögtön hangpostára kapcsolt. Letettem. Otthonról is próbáltam már Bobot elérni, nála akartam megszállni Pereirában, de akkor sem csöngött ki a telefonja.

Fél óra múlva szóltak, hogy indul a busz, és átereltek egy folyosón a buszállomás külső oldalára nyíló ajtóhoz. Az ügyintéző lehúzta a nevem a listáról, elvette a jegyem, és néhány

másik utassal libasorban kiálltunk a cikkcakkos járdaszegélyre, ahol ferdén, nyitott ajtóval kanyarodtak elénk a buszok. Autóbusz helyett egy nagyobb, hosszú gépkocsi felé in-tegetett a biztonsági őr, úgy látszik, ma kevesen akarnak utazni, ezzel megüünk. Beültem a nyolcszemélyes kombiba. Hátról, a harmadik ülésorban, középen jutott hely. Mellettem jobbról-balról két öltönyös férfi ült (az utóbbi, de ezt akkor még nem tudtam, Juan), a középső sorban pedig egy nő és két férfi. Mindannyian negyven körül lehetnek. A sofőr mellett, a legkényelmesebb ülésen idősebb, őszes, nagy hasú fickó terpeszkedett. Elég szűk volt a hely. A csomagtartóba alig fért be a cuccunk. Csípőm mindkét oldalról a férfiaké-hoz ért, időről időre összekoccant könyökünk, vállunk is. A fővárosból Pereirába nagyjából hat óra alatt lehet eljutni, vagyis egy, legfeljebb két pihenőre számíthatunk útközben. A szórványos beszélgetésből annyit vettem ki, hogy a kisebb jármű talán gyorsabban teszi majd meg az utat, mint egy rendes busz. Nem szóltam, a mögöttünk elmaradó külső ke-rületeket, aztán a várost övező kis településeket néztem, amelyek helyét lassan legelők és üvegházak vették át a kocsiablakban. Bogotából kifelé menet, bármilyen irányba tartson is az ember, lefelé tartó szerpentinek sorozatán kell végighajtania, miközben az időjárás egyre melegszik. A fennsíkot magunk mögött hagyva Tolima verőfényes alföldjére értünk, majd elhaladtunk a tartomány legnagyobb városa, Ibagué mellett. Útitársaim nem sokat szóltak egymáshoz, de idővel rájöttem, a két oldalamon ülő férfi korábról ismeri egymást, és a bal felől ülő bajzos fickó a középső sorba is előreszólt, mire a nő válaszolt valamit. A nagy buszok rendszerint Ibagué buszállomásán állnak meg húsz percre, a sofőr nyugodtan megebédel, mindenkinek van ideje elmenni a mosdóba. Meglepett, hogy nem is tér-tünk be a városba. Nemsokára azonban rövid szünetet javasolt a sofőr egy apró, út men-ti pihenőhelynél. Miután kijöttem a mosdóból, vettem egy zöld színű rostos gyümölcs-levet. A bajzos férfi mellém telepedett a parkoló mellett álló kecskelábú piknikasztalnál.

– Talán észrevetted, hogy néhányan korábról ismerjük egymást – mondta. Barátságosan néztem rá.

– Mindannyian szakszervezeti tagok vagyunk, és egy titkos gyűlésre igyekszünk – kö-zölte kis hallgatás után.

– Miért Pereirában rendezitek meg az összejövetelt? – kérdeztem.

– Bogotában híre menne – felelte habozás nélkül. – Nem tudnánk olyan helyszínt ta-lálni, ahol feltűnés nélkül lebonyolíthatjuk a gyűlést.

Ezen meglepődtem. A legalább hatmilliós Bogotában nem tudtam elképzelni, hogyan mű-ködhet olyan paranoiás szervezet, amely attól tart, éppen őket figyelik. Kimennek a busz-állomásra – mindannyian bogotáiak –, és ugyanazzal a járással elutaznak egy tized akko-ra vidéki városba, ahol mindenki rögtön látja rajtuk, hogy fővárosiak, ráadásul feltehető-leg a város egyetlen rendezvényházát foglalták le.

– Mégis hányan lesztek a kongresszuson? – kérdeztem kétkedve.

A bajzos talán nem adott konkrét választ, de az is lehet, hogy csak nem értettem a szava-it. Nem kérdeztem vissza. A többiek kicsit odább cigarettáztak, nem jöttek a közelünk-be. Nem tudtam, Juan vajon figyelmeztette-e őket, hogy be fogja avatni a kocsi-ban utazó egyetlen kívülállót – és egyben az egyetlen külföldit – jövetelük céljába. Külföldi lévén rögtön tudták, hogy biztonságban érezhetik magukat, előttem nincs mit titkolniuk. Lerítt rólam, hogy turista vagyok, és Juan kérdésre elmondtam, ismerősömet akarom megláto-gatni Pereirában, egy másik gringót, aki az amerikai középiskolában tanít. Juan pár szó-ban beavatott, mi a szakszervezetek szerepe Kolumbiában, és leszögezte, kétnapos gyűlé-sük sorsdöntő az egész kolumbiai nép jövőjére nézve. Közelednek a választások, már csak alig több mint egy év van hátra, és a szakszervezetnek kötelessége, hogy megmentse az or-szágot jelenlegi rossz kormányától, gonosz, korrupt elnökétől. Mindez 2006-ban történt.

Miután visszaültünk az autóba, Juan kicsit többet beszélt – érezhetően ő volt a kis cso-port hangadója. A felszabadult légkörben én is feltettem pár kérdést a szakszervezeti moz-

galommal kapcsolatban, a többiek pedig – köztük is volt még két Juan – Magyarországról, Európáról, a tanulmányaimról kérdeztek.

Egy óra lehetett még az útból, éppen a Cordillerák kettős hegyvonulatán vágunk át, serpentinek vezettek felfelé, lefelé, majd újra fel és megint le a végtelennek tetsző erdőségekben. Teljesen besötétedett, zuhogott az eső. A középső sorban ülő egyik férfi azt magyarázta, már legalább tíz éve fúrják az alagutat, ha elkészül, két órával rövidebb lesz a Pereira-Bogotá autóút.

– Mikor lesz kész? – kérdeztem.

Többen is elnevettek magukat. – Majd egyszer – mondta mellettem Juan, inkább csak udvariasságból.

Kezdtél nyugtalanítani, hogy Bob telefonja folyamatosan ki van kapcsolva. Jó előre figyelmeztettem, hogy ma érkezem, legyen elérhető, mert nem tud visszahívni, nekem nincs mobilom. Kölcsönkértem Juan mobilját, és újra felhívtam. A hangposta vette fel, már sokadszorra. A társaságból többen is megnyugtattak, a kocsit közvetlenül egy belvárosi szálloda előtt rakja ki őket, én is kiszállhatok velük, és ha továbbra sem kerül elő a barátom, maximum kiveszek egy szobát, aztán majd megkeresem reggel. A címét ugyanis nem tudtam.

Mikor megérkeztünk, kiderült, nincs üres szoba a kis hotelben, de Juan felajánlotta, maradjak ott, vele egy szobában, és berakott egy pótágyat. Este kilenc után érkeztünk meg. Pereirában nem esett. Meleg volt, és már vagy három órája tök sötét. Elgémberedve, kimerülten botorkáltam fel a hotel kivilágított bejáratához vezető lépcsőn. Hátrafordultam, és végignéztem a szemközt nyíló, lejtős mellékutcán. Nem lett volna kedvem elindulni rajta. A domboldal aljában gyanús bár cégére pislákkolt, egyébként csak a gyenge fényű, ritkás közvilágítás apró fénykörei látszottak. Semmit nem akartam, csak aludni.

Elfogadtam Juan ajánlatát. Mikor betettem a hátizsákomat a szobájába, megkértem rá, mindig zárja be az ajtót, mert a hátizsákban ott van a számítógémem. Akkoriban Kolumbiában még nagy dolognak számított egy laptop, nem volt mindenkinek. Ha már megemlítettem Juannak a gépet, hozzátettem, ha szeretne dolgozni rajta, szívesen odaadom.

Másra nem emlékszem. Aludtam, mint akit agyonvertek. Reggel arra ébredtem, hogy Juan vécén van, és hallható fájdalmak közepette ürít. Azon gondolkodtam, ha valaki tudja, hogy fáj neki, miközben könnyít magán, miért vállal be egy szobatársat is, aki aztán fültanúja lesz a reggeli szenvedésnek. A Juan jószívűsége révén előállt kínos szituáció elgondolkodtatott. Fordított helyzetben ő nyilván szívesebben meghallgatna egy fájdalmas székélést, minthogy egymaga fizesse a szoba árát. Nyilván önkéntelenül úgy volt vele, nekem is jobb lesz így, és a kisebbik rossz elvét követve cselekedett. Érdekesen keveredett bennem a viszolygás és a hála.

Juan, miután kijött a vécéből, megkérdezte, átviheti-e a számítógépet a kongresszusra, hogy azon jegyzeteljen. Azt feleltem, jobban megnyugtatóna, ha nem vinné sehova, itt a szobában viszont használja, amennyit csak jólesik. Úgy éreztem, szívesen mutatkozna

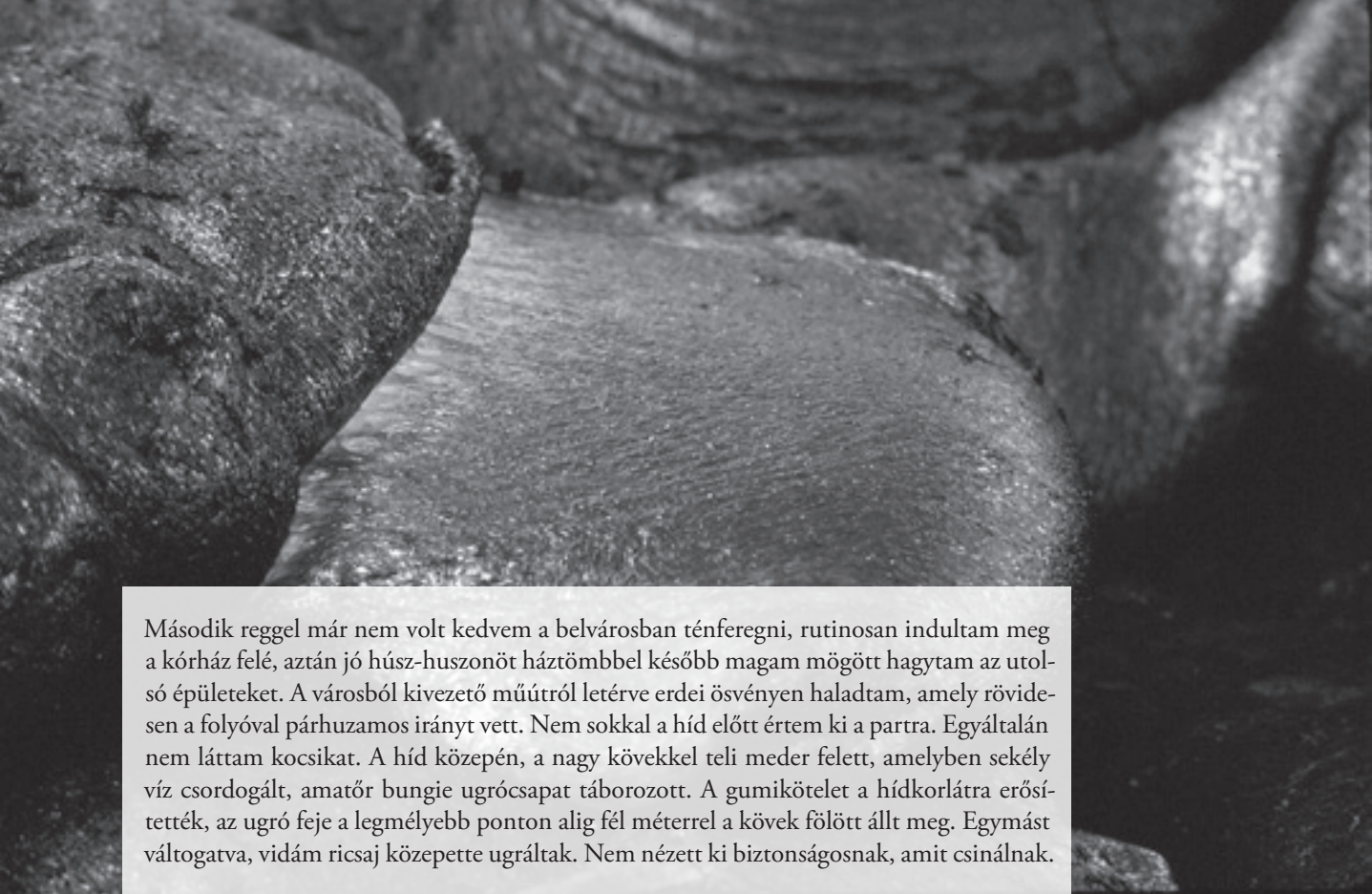
lappal a hóna alatt, nem is a pusztá praktikum vezérelte, amikor előállt az ötlettel. Korábban már megbeszéltek, hogy a szállodában hagyhatom a holmim, napközben majd a városban fogok csatangolni, párszor felhívhatom Bobot, előbb-utóbb úgymint felveszi a telefont, és akkor átköltözhetek hozzá.

Elkísértem a csapatot egy kávézóba, ahol édes szénsavas üdítőket ittak, és nagy hangon áradoztak a szakszervezeti mozgalom daliás célkitűzéseiről. Egy darabig együtt mentem velük, aztán a főter után pár sarokkal elköszöntem. Juannal megbeszéltem, délután öt körül jelentkezem, hogy elvigyem a szobából a hátizsákomat. Odamentem egy férfihoz, aki hívásokat árult a telefonjáról, és megpróbáltam felhívni Bobot, de újra az üzenetreggizítő vette fel. A kezébe nyomtam háromszáz pesót, és tovább sétáltam. A Bolívar teret három felől pálmák, a negyedik oldalról pedig jókora koloniális templom határolta. A tér külső oldalán fagyizók, pékségek, ékszerboltok, divatüzletek sorakoztak. A járkelők változó lendülettel szeltek át a meleg, örökre nyári levegőt. Március volt. A téren egyszemélyes köztéri székekben idősek ücsörögtek. Balra fordultam, nem is sejtve, hogy Bob épp ebben az utcában lakik. Gondoltam, a központban maradok. Pár sarokkal arrébb egy férfi fehér vödörből nagy csigákat árult, később megtudtam, kozmetikai célra. Sokan hisznek benne, hogy ennek a csigának a váladékától szebb lesz a bőrük. Felmentem egy hosszú lépcsősoron, és megálltam a mobiltelefonbolt előtt. Egyébként is szükségem volt már egy készülékre, és most külön jól jött volna, ha Bob vissza tud hívni. Meggyőztem az eladót, a papírmunkát intézze el maga.

– Nem akarok formanyomtatványokat kitölteni – közöltem kategorikusan, aztán fizettem. Rögtön Bobot hívtam az új, ezüst színű Motoróláról, és most nem tettem le a hangposta bejelentkezésekor. A rögzítőre mondtam frissen kapott telefonszámomat, és kértem, hogy hívjon vissza. Legalább nem kell három-négy óránként újra próbálkoznom, majd jelentkeznek, ha előkerül, gondoltam.

A nap további részét lófrálással töltöttem, átmentem a gyaloghídon a folyó túloldalára, majd egy feljebb eső, nagy, több sávú híd járdáján tértem vissza a belváros környékére. Mikor elfáradtam, egy bevásárlóközpontban ütöttem el az időt, késői ebédet ettem, olvastam, a füzetembe jegyzeteltem. Úgy terveztem, öt körül megyek vissza a hotelhez, de előtte még utoljára felhívom Bobot, hátha felveszi. Kezdem aggódni, hogy újabb éjszakát kell szállodában töltenem. Azon tűnődtem, hány napot éri meg maradni, mielőtt visszautazom Bogotába. Onnan, a kényelmes lakásból is ugyanígy hívogathatnám Bobot, aztán ha felveszi a telefont, buszra ülök, és újra Pereirába jövök. Végül meggyőztem magam, maradok még egy éjszakát. Ráérek lelépni, ha holnap estig sem sikerül beszélnem vele.

A szakszervezetiek még nem értek vissza, de a recepció segít kihozni a táskámat Juan szobájából. Erre az éjszakára már külön szobát kaptam, így aztán biztos lehettem benne, hogy a reggeli kínos élmény nem ismétlődik meg. A sok mászkálás után jólesett pihenni. Elnyúltam az ágyon, hideg gyümölcslevet ittam, és a laptop billentyűit kalapálva részletes beszámolót rögtönöztem az elmúlt pár nap eseményeiről. Leírtam, amit Juantól hallottam, amit a kocsiból, menet közben láttam, és a város színes, mindennapi epizódjai közül is lejegyeztem néhányat. Kellemesen telt az idő írás közben, egészen felélénkültem, a lábam is felfrissült a sok talpalás után. Már kilenc körül lehetett, amikor hallottam, hogy megérkezik az egész társaság. Elköszöngettek egymástól a folyosón, ki-ki szobájába vonult, aztán nem sokkal később néhányan újra előjöttek, hogy a szálloda bárjában megigyanak még valamit. Ki sem dugtam az orrom, lassan erőt vett rajtam a lustaság, ruhástól aludtam el a takaró tetején. Reggel a napsütésben összepakoltam a holmim, és örök optimizusból ki is jelentkeztem a hotelből. Amikor a pénzt átadtam, megbeszéltem a recepcióssal, hogy vigyázzon a hátizsákomra. Megértő mosollyal tolta be a pult alá, oda, ahonnan kívülről nem látszik. Nem ugyanaz a fickó volt, mint előző este, de ugyanolyan segítőkész.

Második reggel már nem volt kedvem a belvárosban ténferegni, rutinosan indultam meg a kórház felé, aztán jó húsz-huszonöt háztömbbel később magam mögött hagytam az utolsó épületeket. A városból kivezető műútról letérve erdei ösvényen haladtam, amely rövidesen a folyóval párhuzamos irányt vett. Nem sokkal a híd előtt értem ki a partra. Egyáltalán nem láttam kocsikat. A híd közepén, a nagy kövekkel teli meder felett, amelyben sekély víz csordogált, amatőr bungie ugrócsapat táborozott. A gumikötelet a hídkorlátra erősítették, az ugró feje a legmélyebb ponton alig fél méterrel a kövek fölött állt meg. Egymást váltogatva, vidám ricsaj közepette ugráltak. Nem nézett ki biztonságosnak, amit csinálnak.

A kaptatón megközelítettem a hídfőt, és elindultam a kihalt, autómentes műúton. Pár száz méter után az aszfalt eltűnt a láva alatt. Jobbra tőlem kisebb hegycsúcs állt, biztos ez az a vulkán, ami kitört, és elöntötte az úttestet. Mászni kezdtem felfelé a hegyre. Meredeken emelkedett, a laza talajban csak ritkás, száraz növényzet kapaszkodott. Az egyik lépésnél megcsúszott a cipőm, és tizenöt-húsz centivel lejjebb állapotodott meg, mint ahova eredetileg a lábam raktam. Most már kézzel is kapaszkodtam, de így sem sikerült feljebb kecmeregnem. Lenéztem. A láva óriási nyelvet formázva ömlött a betonútra, de még nem jártam olyan magasan, hogy rálássak a teljes körvonalára. Az úttest húsz-huszonöt méter után bukkant fel újra, de a hegy részben kitakarta a kilátást. Hiába vettem elő fényképezőgépet, nem sikerült igazán jó szöveget találnom, hogy megörökítsem a látványt. Egy darabig még próbálkoztam, aztán feladtam. Nem tudtam feljutni a csúcsra.

Viszont leereszkedni sem volt egyszerűbb. Egy darabig úgy tűnt, se fel, se le nem vezet biztonságos út. Először nyugtalanság fogott el, de aztán jó pár mély belélegzés után valahogy úrrá lettem a helyzeten, és óvatosan araszolni kezdtem lefelé a hegyről. Frusztrált a kudarc, de az indulatok helyett inkább merengés vett rajtam erőt. A természet hatalma, az elsöprő léptékű domborzati formák, az ember, amint egyedül marad a tájban – efféle témák töltötték be gondolataimat. Mennyire magamra voltam utalva, alig pár száz méterre a folyó fölött ugráló fiataloktól, mikor – legalábbis átmenetileg – a csúszós, meredek hegyoldalban rekedtem. Honnan is tudhatnánk előre, feledkeztem bele a töprengésbe, melyik pillanatban bénulunk le valami indokolatlan veszélyérzet szorításában, vagy mikor fogunk mit sem sejtve rohanni a veszünkbe. Állandóan e két ellentétes állapot között cikázunk, miközben tárgyszerűen fogalmunk sincs, honnan leselkedik ránk fenyegetés.

Megdobbant a szívem, amikor békés udvart, tyúkólt, sörplakátot láttam meg az út mentén. Most már a vulkán kiöltött nyelvén túl haladtam, az út nagy ívű hurokkal visszakerült a város felé. Jólesett a civilizáció első jele, a település széli épületekből kiszűrődő zenefoslányok, egy-egy hangosabb, derűs mondat. Nem láttam, hol vannak az emberek, akik beszélnek.

Az egész túra hegymászással együtt legalább két órát tartott. Messze jártam a várostól, nem hallhattam a szirénázó kocsikat, amelyek konvojban vágattak a kongresszusi központ, majd nem sokkal később a hotel felé, se a rendőrök és titkosrendőrök kiáltozását és sziszegve kiadott utasításait, amikor letartóztatták a szakszervezeti gyűlés résztvevőit, a bilincsek kattanasát, a rabomobilhoz terelt férfiak és nők kelletlen csoszogását. Nem tudhattam, az én szállodai szobámat is ugyanúgy felforgatták volna-e bizonyítékok után kutatva, mint Juan és társaiét, hiszen már reggel kiköltöztem.

Délután négy is elmúlt, mire a hotel közelébe értem. Gondoltam, biztos végéhez közeledik a kongresszus második napja, úgy terveztem, elhozom a hátzacsakom, elköszönök a szakszervezeti vezetőktől, akik nyilván még aznap este vissza akarnak majd menni Bogotába, aztán elviszem a cuccomat Bob házához (időközben előkerestem a címét egy régi levélből), és beszélek a házmesterrel, hátha barátom távollétében is beenged.

Az alsó úton érkeztem meg a hotelhez, a bár felől, amelyet a kocsiból kiszállva még első éjjel pillantottam meg, és nem találtam bizalomgerjesztőnek. A sarkon fekete kocsi állt. A másik háztömb előtt, vele szemben még egy. A szálloda lépcsőjén egyenruhás őrszem szobrozott. Önkéntelenül megtorpantam. Próbáltam visszaemlékezni, mi mindent írhattam le a számítógépen tárolt dokumentumban. Nevek, dátumok. Milyen konkrétumok szerepelhetnek a szövegben. Vajon olvasnak magyarul a nyomozók? A Magyarországon regisztrált laptop elég könnyen elvezethet hozzám, nyilván számtalan fotó van rólam a winchesteren. De egyáltalán lesz-e okuk megnézni? Pillantásom átsiklott az őrszemen. Közönyös képet vágtam. Lehajoltam, megkötöttem a cipőfűzőm, aztán felegyenesedtem. A fiatal katona ekkor komótosan megindult a szemben levő kiskocsmába, nyilván cigit vagy üdítőt akart venni. Megvártam, amíg háttal fordul a bejáratnak, és fürgén beléptem a szállodába. Megkerültem a recepciót, ahol nem állt senki, gyorsan kiemeltém a hátzacsakomat, aztán elhagytam a hotelt.

Sietség nélkül indultam meg a sarok felé. Senki nem szólt utánam. Pár utcával odébb a mobiltelefonja egységeit áruló ürgéhez léptem. Bobot tárcsáztam. A hangposta jelentkezett.

Berta Ádám (1974): 2008 óta jelennek meg novellái. Kötete a Kalligramnál: *Egon nem fáradt* (2012).

